

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО
ГЛУХІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА ДОВЖЕНКА
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
УНІВЕРСИТЕТ ЗАХІДНОЇ МАКЕДОНІЇ (ГРЕЦЬКА РЕСПУБЛІКА)

III Всеукраїнська науково-практична конференція
з міжнародною участю

НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА:
ТРАЄКТОРІЯ ПОСТУПУ

УДК 37.014.3(477)(082)

Нова українська школа: траєкторія поступу: зб. тез доповідей III Всеукраїнської науково-практичної конференції, 02 квітня 2021 року / за заг. ред. Л.В. Задорожної-Княгницької. Маріуполь: МДУ, 2021. 332 с.

Члени редколегії:

Задорожна-Княгницька Л.В., докторка педагогічних наук, доцентка, завідувачка кафедри педагогіки та освіти Маріупольський державний університет

Воєвутко Н.Ю., кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри педагогіки та освіти, Маріупольський державний університет

Грива Е., професорка прикладної лінгвістики кафедри початкової освіти, директорка Інституту грецької мови Науково-дослідного центру ТНΜΕΝΟΣ, Університет Західної Македонії

Йорданідіс Г., професор адміністрування та менеджменту освіти, проректор Університету Західної Македонії

Мойсеєнко Р.М., кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри педагогіки та освіти, Маріупольський державний університет

Нетреба М.М., кандидатка філологічних наук, доцентка кафедри педагогіки та освіти, Маріупольський державний університет

Тимофєєва І.Б., кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри педагогіки та освіти, Маріупольський державний університет

Хаджинова І.В., асистентка кафедри педагогіки та освіти, Маріупольський державний університет

Рекомендовано до друку Вченою радою факультету іноземних мов
Маріупольського державного університету
(протокол № 7 від 17 березня 2021 року)

**Редакція не несе відповідальності за авторський стиль праць,
опублікованих у збірнику**

© Колектив авторів, 2021

© Кафедра педагогіки та освіти МДУ, 2021

самостійну діяльність. Із втручанням педагога (було запропоновано Макару випрати одяг) гру було відновлено. Значна частина учнів відчувають складнощі у розвитку змісту гри, не вміють розв'язувати конфлікти, не володіють навичками партнерської взаємодії.

Висновки. В ході нашого дослідження ми дійшли висновку, що під час гри у дитини найповніше виявляються і розвиваються індивідуальні особливості, можливості, здібності, пам'ять, мислення, загострюється увага. Саме в сюжетно-рольових іграх виховується культура спілкування дитини з колективом, взаємодія між учнем і вчителем. Творча гра потребує від учня зібраності, витримки, бажання допомогти відстаючому, виховує адекватне сприймання невдач і помилок.

Отже, сюжетно-рольова гра несе в собі значний потенціал при впровадженні гендерного підходу у виховання дітей молодшого шкільного віку в умовах Нової української школи. Для цього необхідно не тільки в теорії, але і на практиці глибше розкривати саме механізм взаємодії виховного та ігрового компоненту пізнавального процесу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гендерний підхід у фаховій підготовці майбутніх вчителів початкових класів. Електронний альманах. URL: <http://tme.uo.edu.ua/docs/almanax/3.pdf> (дата звернення: 02.03.2021).

2. Гендерні медійні практики : навч. посіб. з гендерної рівності та недискримінації для студ. вищих навч. закладів / заг. ред.: Сергій Штурхецький. К., 2014. 206 с.

3. Зеленкова Наталія. Роль класного керівника в гендерній соціалізації учнівства. Гендерна парадигма освітнього простору / За заг. ред. Дороніної Т. О. Кривий Ріг : ВЦ КДПУ. 2016. Вип. 3-4. с. 93-97

4. Кравець В., Говорун Т., Кікінеджи О. Гендерна соціалізація молодших школярів. Навчальний посібник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2011. 192 с.

5. Стратегія упровадження гендерної рівності та недискримінації у сфері освіти «Освіта: гендерний вимір – 2020». Розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.07.2016 р. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/gromadske-obgovorennya/2016/proekt-gendernoyi-strategiyi.doc> (дата звернення: 18.02.2021).

Задорожна-Княгницька Л.В.,

докторка педагогічних наук, професорка,
завідувачка кафедри педагогіки та освіти

Мариупольського державного університету

ІНДИВІДУАЛЬНА ОСВІТНЯ ТРАЄТОРІЯ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА: ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ ПІДХІД

Вирішення проблеми професійної підготовки майбутнього вчителя ключову пов'язане з питанням побудови та реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача освіти, яка являє собою персональний шлях реалізації його особистісного потенціалу. Такий шлях формується з урахуванням здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей та досвіду здобувача вищої освіти,

ґрунтується на виборі студентом видів, форм і темпу здобуття освіти, суб'єктів освітньої діяльності та запропонованих ними освітніх програм, навчальних дисциплін і рівня їх складності, методів і засобів навчання [1].

Поняття «індивідуальна освітня траєкторія» розглядається вітчизняними науковцями як:

– певна послідовність елементів навчальної діяльності кожного здобувача освіти, що стосується реалізації власних освітніх цілей, які відповідають здібностям, можливостям, мотивації, інтересам здобувача [4];

– цілеспрямована освітня програма, що забезпечує студентові позиції суб'єкта вибору, розробки, реалізації освітнього стандарту при здійсненні викладачем педагогічної підтримки, самовизначення і самореалізації [3];

– обраний здобувачем освіти за власним бажанням і під власну відповідальність рух до досягнення визначеного стандартом освіти рівня професійної компетентності, що здійснюється за постійної педагогічної підтримки та контролю, в процесі якого відбувається його творча самореалізація, прояв і розвиток сукупності особистісних якостей, відповідно індивідуального освітнього маршруту [2].

У розробці індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів вищої освіти за спеціальністю 013 «Початкова освіта», яка діє в Маріупольському державному університеті, ми послуговувалися висновками вітчизняних та зарубіжних науковців щодо сутності та особливостей побудови індивідуальної освітньої траєкторії, яка виявляється у виборі здобувачем вищої освіти змісту, цілей, методів та засобів навчання на кожному з етапів професійної підготовки: адаптаційному, інформаційно-когнітивному, операційно-діяльнісному, рефлексивно-оцінювальному.

Адаптивний етап передбачає «входження» здобувачів вищої освіти у неперервний процес професійної підготовки, їх адаптацію до умов організації та здійснення цього процесу, формування ціннісно-мотиваційних цілей освітньої діяльності; мотивування та стимулювання студентів до оволодіння професійними знаннями та вміннями; формування потреби в постійному особистісному й професійному саморозвитку. Розробка індивідуальної траєкторії професійної підготовки здобувача вищої освіти є важливою складовою адаптаційного етапу. Така траєкторія розробляється за результатами вхідної діагностики та з урахуванням здібностей та потреб здобувача освіти.

Інформаційно-когнітивний етап передбачає формування у здобувачів вищої освіти цілісного образу вчителя початкової школи як «педагога-універсала», який не лише володіє фаховими знаннями, але й виявляє свою обдарованість у сфері образотворчого, музичного, драматичного мистецтва, є носієм нестандартного професійного мислення, здатного реалізувати професійні задачі засобами педагогічної творчості.

Операційно-діяльнісний етап передбачає формування актуальних педагогічних умінь (обирати ефективну стратегію професійного спілкування, створювати, розробляти й реалізовувати творчі проекти у сфері професійної діяльності, визначати найбільш продуктивні засоби вирішення педагогічних ситуацій (у тому числі обираючи нестандартні методи), виявляти свої творчі

здібності, мотивуючи учнів до розвитку власних здібностей і талантів, забезпечувати психологічно комфортне середовище для розвитку дитячої обдарованості.

Рефлексивно-оцінювальний етап передбачає саморефлексію освітньої та професійної діяльності майбутніх учителів початкової школи, контроль та оцінювання результатів, визначення її напрямів на якісно новому рівні. На цьому етапі доцільно використовувати технології проблемного, активного та креативного навчання, різноманітні види, форми і методи контролю, самоконтролю і взаємоконтролю.

Індивідуальні освітні траєкторії здобувачів освіти вибудовується на основі вхідного тестування на початку навчання й реалізується у співробітництві з викладачем завдяки таким здійсненню таких організаційно-педагогічних заходів:

– участь здобувачів освіти у тренінгу з метою побудови індивідуальної програми особистісного та професійного розвитку;

– упровадження різнорівневих за складністю завдань до семінарів та індивідуальних навчально-дослідних завдань;

– запровадження обов'язкового та вибіркового модулів безперервної виробничої практики, що враховують інтереси та потреби здобувача вищої освіти, їх залученню до участі в дискусійних платформах.

Таким чином, індивідуальна освітня траєкторія здобувачів освіти забезпечує ефективне управління процесом професійної підготовки, реалізацію її структурних компонентів на індивідуальному рівні та пов'язана зі специфікою змісту, засобів, форм і методів освітнього процесу та практичною підготовкою майбутніх учителів початкової школи, відображає особистісні особливості кожного здобувача, забезпечує освітнє середовище, що сприяє розвитку обдарованості студентів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T172145.html (дата звернення: 08.02.2021).

2. Каньковський І. Є. Індивідуальні освітні траєкторії як необхідність сучасного процесу професійної підготовки фахівця. *Професійна освіта: проблеми і перспективи*. 2013. Вип. 4. С. 62-65.

3. Коростіянець Т. П. Індивідуальна освітня траєкторія – освітня програма студента. *Науковий вісник Донбасу: електронне наукове фахове видання*. 2013. №1. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/nvd_2013_1_18.pdf (дата звернення: 08.04.2021).

4. Суртаева Н. Н. Педагогические технологии. СПб.: Экспресс, 2008. 250 с.